

Naturalismus v české literatuře

Jakub Rádl

11. září 2019

Obsah

1	Naturalismus v české literatuře	2
1.1	Karel Josef Šlejhar (1864–1914)	2
1.2	Karel Matěj Čapek-Chod (1860–1927)	2
1.3	Vilém Mrštík (1863–1912)	2
2	Národní divadlo	3
2.1	Vývoj divadla u nás	3
2.2	Vývoj národního divadla	3

1 Naturalismus v české literatuře

1.1 Karel Josef Šlejhar (1864–1914)

- o osudu člověka rozhodují temné stránky lidského charakteru
- **Kuře melancholik**
  - mladé kuře bylo poraněno jestřábem
  - chlapec ho zachránil a měl jako svého mazlíčka
  - paralelní sledování příběhu kuřete a chlapce a jejich podobným osudem

1.2 Karel Matěj Čapek-Chod (1860–1927)

- časté využívání ironie a grotesky (překvapivé zvraty, směšně hrůzné)
- román **Kašpar Lén mstitel** (*čít. 326*)
  - psychologická studie o vzniku zločinu
  - muž se chtěl pomstít muži, který mu svedl jeho milou (*pod. Dekameron, Máj*)
- román **Jindrové**
  - o zvláštním vztahu mezi otcem a synem (Jindrové)
  - vztah byl nestabilní, někdy se měli rádi, někdy hádali
  - starší Jindra seznámí mladšího s dívkou, mladší musí do války, kde skoro oslepne
  - když se dostal domů Jiřina byla těhotná se starším Jindrou, protože domů přišla zpráva o smrti mladého
  - mladý a Jiřina se dají zpátky dohromady a vezmou se
  - Jiřina krátce po porodu umírá
  - už úplně slepý mladý Jindra je odrazen od sebevraždy pláčem syna (Jindry)

1.3 Vilém Mrštík (1863–1912)

- studoval na Jarošce
- silně spjat s jižní Moravou
- pět let žil v Praze, přišel o prostředky, šel zpět na Moravu, žil u bratra Aloise (Diváky u Hustopečí)
- neuspořádané vztahy s ženami
- lyrizovaná próza **Pohádka Máje**
  - idylický
  - až impresionistické líčení psychologie, pocitů a přírody
  - příběh Pražského studenta Ríši a jeho lásky Helenky z hájovny
  -
- naturalistický román **Santa Lucia**
  - kriticky vzpomíná na středoškolská studia
  -
  -
  -
- kronika **Rok na vsi**
  - z větší části napsal bratr Alois
  -
- drama **Maryša**
  -

2 Národní divadlo

2.1 Vývoj divadla u nás

- do konce 14. století
  - první divadlo v kostele – výjevy z života Ježíše Krista
  - postupně se v hrách objevovala ironie
    - Mastičkář – vypráví o tom jak měli natřít Ježíšovo tělo mastičkami a zobrazuje výjevy z tržnice více než z Bible
- 15. – 18. století
  - Matěj Kopecký – loutkář, kočovné divadlo (18. stol.)
  - Jan Ámos Komenský
  - Divadlo v Kotcích
  - Bouda
  - Stavovské divadlo (Don Giovanni, Fidlovačka)
- 1. polovina 19. století
  - Josef Kajetán Tyl (historické, současné, dramatické báchorky)
  - Václav Kliment Klicpera
  -
- 2. polovina 19. století

2.2 Vývoj národního divadla

- 1848 propagace Tylem
- finanční podpora velkých šlechtických rodů
- do postavení divadla – Prozatímní divadlo
  - 1862 otevřeno Králem Vukašinem (Hálek)
- 1861 – položen základní kámen
- v červnu 1881 otevřeno Smetanovou Libuší
- 1883 – požár
- generace národního divadla – umělci co pracovali v první etapě po otevření, podíleli se na stavbě a výzdobě
  - architekt **Josef Zítek** – před požárem
  - architekt **Josef Šulc** – po požáru
  - malíř **Mikoláš Aleš** – výzdoba foyer
  - malíř **František Ženíšek** – alegorie Múzy na stropě hlediště
  - malíř **Vojtěch Hynais** – opona
  - sochař **Bohuslav Schmirch** – triga nad vstupem
  - skladatelé **Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich**
- **Jaromír John**: Rajský ostrov – popisuje historii Národního divadla
- realismus